Stanovisko Evropského hospodářského a sociálního výboru k tématu Jak uvést do souladu vnitrostátní a evropský rozměr v komunikaci o Evropě?

(2009/C 27/30)

V dopise ze dne 25. října 2007 se budoucí francouzské předsednictví Rady Evropské unie rozhodlo konzultovat Evropský hospodářský a sociální výbor ve věci

Jak uvést do souladu vnitrostátní a evropský rozměr v komunikaci o Evropě?

V souladu s článkem 20 svého Jednacího řádu jmenoval Evropský hospodářský a sociální výbor hlavní zpravodajkou paní Béatrice OUIN.

Stanovisko rovněž zohledňuje názory vyjádřené ve sdělení Komise *Debate Europe — Využití zkušeností získaných v rámci „Plánu D pro demokracii, dialog a diskusi“*, přijatém Komisí dne 2. dubna 2008 ([1]).

Na 446. plenárním zasedání, které se konalo ve dnech 9. a 10. července 2008 (jednání dne 10. července), přijal Evropský hospodářský a sociální výbor následující stanovisko 115 hlasy, 2 členové se zdrželi hlasování.

1. **Závěry a doporučení**

Doporučení EHSV:

1.1 Vyjádřit jednoduchými slovy tak, aby to bylo srozumitelné i dětem, osobitost evropské integrace, její hodnoty, její plány.

1.2 V rámci evropské občanské výchovy zpřístupnit na evropské úrovni společný základ znalostí (vytvořený na základě osnov, které se již v členských státech používají), který bude určen pro žáky a studenty a přeložen do 22 oficiálních jazyků Unie. Tento základ může být schválen Evropským parlamentem. Bude zařazen do školních osnov a umožní rovněž v prvé řadě vytvořit síť informovaných osob významných pro utváření veřejného mínění: zastupitelů, novinářů a učitelů. Organizování tohoto vzdělávání je věcí vnitrostátní úrovně.

1.3 Měla by být vypracována společná komunikační politika, k níž se připojí všechny instituce Návrhy, které se v této souvislosti zmiňují ve sdělení *Debate Europe,* jsou povzbudivé, ale nezacházejí dostatečně daleko. Tato komunikace nesmí používat v Bruselu běžnou evropskou hantýrku („eurospeak“) a musí umožnit evropským občanům diskutovat o velkých společenských otázkách.

1.4 Nositeli této společné komunikační politiky musejí být politické osobnosti v čele evropských institucí a představitelé evropských vlád, kteří rozhodují v Radě ministrů a kteří jsou ve svých zemích známými osobnostmi. Snaha oslovit z Bruselu 495 milionů obyvatel Evropy musí být zaměřena na komunikaci se sítěmi osob významných pro utváření veřejného mínění (zástupců občanské společnosti, místních zastupitelů, novinářů, učitelů). Bylo by např. možné jim po skončení zasedání Evropské rady poskytovat stručné a srozumitelné shrnutí.

1.5 Na státní úrovni by členové občanské společnosti a místní volení zástupci měli být propagátory evropské participativní demokracie: společně musejí shromáždit stanoviska a názory obyvatel na evropské projekty. Místní zastupitelé mají nejlepší pozici k proniknutí do místního tisku, který je nejčtenější. Pokud budou o Evropě hovořit oni, bude o ní také informovat tisk. Všichni představitelé s evropským mandátem by jednou za rok měli o svých činnostech informovat své mandanty. Na místní úrovni by měl být sestaven seznam referenčních osob s evropskou zkušeností, které by mohly vystupovat ve školách, sdruženích či shromážděních.

1.6 Evropská úroveň musí těmto osobám (místním zastupitelům, novinářům, učitelům, členům národních HSR a dalším zástupcům občanské společnosti) poskytnout aktualizované databáze obsahující informace a porovnání mezi jednotlivými státy Unie ke všem tématům. Tyto informace mohou proniknout zejména do řady médií občanské společnosti.

1.7 Na státní úrovni podporovat setkání a přímé výměny mezi občany: družbu, sportovní setkání, přítomnost zástupců z jiného členského státu na vzdělávání s evropským rozměrem a zajištění snadného a decentralizovaného přístupu k financím určeným na hrazení cestovních nákladů (evropský fond pro komunikaci), který by doplnil existující programy mobility.

1.8 Lépe využít existující zdroje, zvláště používat již přeložené dokumenty, které dnes bývají příliš často pouze pracovními dokumenty pro členy institucí, podporovat vícejazyčnost, jež je nutným předpokladem komunikace mezi Evropany ([2]).

([1]) KOM(2008) 158 v konečném znění z 2.4.2008.

([2]) Stanovisko EHSV z 26.10.2006 ke sdělení Komise Radě, Evropskému parlamentu, Evropskému hospodářskému a sociálnímu výboru a Výboru regionů „Nový strategický rámec pro mnohojazyčnost“, zpravodajka: paní LE NOUAIL MARLIÈRE, Úř. věst. C 324, 30.12.2006, s. 68–73 a průzkumné stanovisko SOC/306 „Vícejazyčnost“ projednávané v červenci 2008, zpravodajka: paní LE NOUAIL MARLIERE; a návrhy skupiny pod vedením Amina Maaloufa.

1.9 Navrhnout členským státům, aby vytvořily plně funkční ministerstva evropských záležitostí. Zahraničí začíná za hranicemi Unie, evropské záležitosti jsou záležitostmi vnitřní politiky, nikoli zahraničních věcí. To platí rovněž pro organizace a média.

1.10 Na státní úrovni využívat události (evropské a mezinárodní sportovní soutěže, volby do Evropského parlamentu, den Evropy, výročí, např. pádu Berlínské zdi) a organizovat akce, na kterých se bude mluvit o Evropě a budou používány evropské symboly, hymna a vlajka.

2. **Odůvodnění**

2.1 *Jak uvést do souladu vnitrostátní a evropský rozměr v komunikaci o Evropě?*

2.1.1 Od francouzského a nizozemského „ne" návrhu ústavní smlouvy panuje jednotný názor, že je potřeba o Evropě lépe komunikovat, a výsledek referenda v Irsku ukazuje, že tato snaha se ještě neprojevila účinnými kroky na národní i evropské úrovni.

2.1.2 Komise vytvořila řadu textů, které již byly projednány, a EHSV vyjádřil k této otázce řadu vynikajících stanovisek, která není na místě zde parafrázovat. Bílá kniha o evropské komunikační politice (CESE 972/2006 ([3])) doporučuje, aby „*vnitrostátní orgány veřejné moci, občanská společnost a instituce Evropské unie společně pracovaly na tom, aby si Evropa našla své místo ve veřejné sféře*". Tato práce si neklade za cíl vymýšlet nové postupy, ale utřídit ty již existující a navrhnout ujasnění, komu za ně přísluší odpovědnost (vnitrostátním orgánům veřejné moci, občanské společnosti a institucím Unie) a vymezit prioritní aktivity.

2.2 *Informovat o Evropě: složitý úkol*

2.2.1 Komunikace o Evropě je nutně složitá. Projekt evropské integrace měl vždy své odpůrce, ať už z řad těch, kteří chtějí Evropy méně, či těch, kteří jí chtějí více, nebo těch, kteří chtějí postupovat rychleji. Informovat o Evropě vyváženě a srozumitelně je tedy boj. Cílem není Evropu „prodávat", ale umožnit občanům, aby žili v evropském prostoru a přispívali uvědomělým způsobem k volbě směrů, kterými by se měla Unie v budoucnu ubírat.

2.2.2 Informovat o Evropě znamená zpřístupnit ostatním politickou realitu, která nemá ve světě a v dějinách lidstva obdoby, a předložit projekt. Je třeba najít rovnováhu mezi komunikací o projektu, což je oblast v působnosti politických činitelů, a nezbytným informováním o činnosti institucí, které záleží na každé z nich a obrací se na cílovou veřejnost.

2.2.3 Původní projekt potřebuje obnovit. Není příliš věrohodné vysvětlovat generacím, které nevyrůstaly v období po druhé světové válce a začaly se zajímat o svět v době, kdy na Sarajevo padaly bomby, že „Evropa znamená mír". Generace narozené později než v 70. letech mají pocit, že Evropa je jim vnucována a že nedokázala ani zabránit válce u vlastních dveří, ani je chránit před jevem, který někteří označují za přílišný rozmach globalizace. Neuvědomují si, že práva a svobody, kterým se těší, jsou výsledkem evropského dynamického vývoje.

2.2.4 Lze zaujmout iniciativnější přístup a vysvětlovat, že „Evropa rozšiřuje obzor" tím, že ruší hranice, ukazovat konkrétně krok za krokem, jak postupně ruší překážky bránící vzájemnému porozumění, dialogu, pohybu, obchodu, práci, možnosti usadit se v jiné zemi … ukazovat, že Evropa rozšiřuje možnosti každého Evropana tím, že mu dává k dispozici větší území, na němž může žít a které je otevřené různým kulturám. Užitečnost Evropy lze konkrétně ukázat vysvětlováním, že díky porovnání různých systémů Evropa umožňuje rozvíjet to nejlepší, co každý vytvořil.

2.2.5 Říkat, že pouze společně můžeme být silnější v boji proti změně klimatu, v ochraně životního prostředí, v zajišťování bezpečnosti potravin, v ochraně spotřebitelských práv atd. Evropa však potřebuje jednoduché pojetí jako mají jednotlivé státy. Je snadné vysvětlit dítěti, že k tomu, aby se lidé mohli přemisťovat, je zapotřebí cest a železnic, že každý se musí naučit číst, aby mohl porozumět světu, že je potřeba potrestat ty, kteří škodí ostatním, kolektivu a že tyto služby, které potřebuje každý (územní plánování, vzdělání, justici), zajišťuje stát; stát rovněž zajišťuje ochranu zdraví, bezpečnost a solidaritu. Vzhledem k tomu, že se jedná o poměrně nedávný projekt a někteří občané jej špatně chápou, je těžší vysvětlit jim Evropu, její nezbytnost, její užitečnost. Vytvořit větší životní prostor, být silnější a tvořivější, protože je nás víc, to může být snadné vysvětlit dětem i jejich rodičům.

2.2.6 I když se netýká všech států Unie, euro se jeví jako úspěch, který by mohl být lépe zhodnocen, a to současně jako symbol pádu hranic, jako šiřitel pocitu příslušnosti k Evropě a jako prostředek společné nezdolnosti.

2.2.7 Ztotožnit se s Evropou lze také pomocí proslulých osobností a silných symbolů, které všichni znají, zejména evropské vlajky.

([3]) Úř. věst. C 309, 16.12.2006, s. 115–119.

3. **Obecné připomínky**

3.1 *Politická komunikace a institucionální komunikace*

3.1.1 Je třeba poznamenat, že každá evropská instituce zcela legitimně věnuje prostředky na komunikační služby s řadou kvalifikovaných úředníků, na internetové stránky, publikace, videa, v nichž objasňuje svou činnost. Občan, který navštíví instituce jednu po druhé, se vrátí s množstvím krásných dokumentů, bez záruky, že by pochopil, jak to vše funguje a jak se to dotýká jeho každodenního života. Nakupené dokumenty spíše vyvolají pocit složitosti či dokonce nesourodosti. Není třeba komunikovat více, ale lépe. Prostředky nechybí, je třeba je přesunout z jiných oblastí. Komunikační nástroje nejsou nekvalitní, ale chybí jim ucelené a dlouhodobější pojetí. Jejich zaměření rovněž není ideální, ani co do obsahu, ani pokud jde o osoby a instituce, kterým jsou zasílány. Existuje příliš mnoho brožur.

3.1.2 Krize důvěry ve schopnost Evropské unie účinně komunikovat s občany volá po radikální změně způsobu komunikace. Momentálně lze toto evropské úsilí označit přinejlepším za nedostatečné, pokud jde o to, aby se informace dostaly až k osobám, které nemají o EU ani základní znalosti (tj. k většině evropských občanů) a v nejhorších případech může být kontraproduktivní. Důvod je třeba hledat v nedostatečném sdílení úvah o informačních strategiích mezi evropskými institucemi a členskými státy.

3.1.3 Celkové částky určené na komunikaci institucí jsou značné a mohly by být využity lépe ke komunikaci o politikách. Bylo by zajímavé sečíst rozpočtové prostředky vyčleněné na komunikaci každou institucí a členskými státy a vědět, kdo za ně zodpovídá.

3.1.4 Panuje shoda o tom, že komunikace o Evropě je pouze prostředkem ve službách projektu, a že není možné, aby byla komunikace dobrá, pokud sám projekt není dobrý. Problémem není jen vysoká nebo nízká kvalita projektu, ale i neexistence nástroje pro šíření tohoto projektu, prostředky existují jen v každé jednotlivé instituci. Evropský projekt jako takový musí být představován především klíčovými politickými představiteli: výkonným předsedou Unie (a budoucím předsedou Rady, kterého zavádí Lisabonská smlouva), hlavami členských států a představiteli vlád, předsedou Komise. Ministři, kteří se účastní zasedání Rady, mají nejlepší postavení k tomu, aby ve svých zemích vysvětlili rozhodnutí, která kolektivně přijali.

3.1.5 Komunikace institucí bývá srozumitelná, protože musí většinou informovat o činnosti institucí. Komunikace o projektu je vždy, ze své povahy, předmětem útoků. Neexistence specifických prostředků, kritika ze všech stran, političtí představitelé, kteří jsou často spíše zaměstnáni tím, v jakém světle jsou viděni na vnitrostátní úrovni (odkud čerpají svou legitimitu), a jejichž popularita obvykle nepřesahuje hranice jejich vlastní země, to vše přispívá k tomu, že evropská politická komunikace je velmi slabá a nezřetelná.

3.1.6 Politická komunikace a institucionální komunikace, instituce Unie a vnitrostátní instituce mohou společně realizovat novou společnou komunikační politiku, což je výzvou pro Unii 21. století, jednotnou v rozmanitosti, která bude čelit homogennějším celkům v jiných částech světa. Výrok Henryho Kissingera „Evropa nemá telefonní číslo“ neztratil nic ze své aktuálnosti.

3.1.7 Je třeba vytvořit společnou komunikační politiku, která by zavazovala evropské instituce a členské státy ke společnému souboru základních zásad, podle nichž by se řídila komunikační a informační strategie Evropské unie. Podporovala by různé snahy vlád a nevládních organizací o zvýšení povědomí o Evropě na místní úrovni v každé zemi.

3.1.8 Taková politika by rovněž byla významným krokem pomáhajícím zajistit, že všechny evropské instituce „zpívají podle jediné partitury“. Situace, kdy si jednotlivé instituce navzájem konkurují, je zcela směšná. Mají samozřejmě odlišné potřeby v oblasti informování a různé požadavky ke splnění, ale v podstatě pracují na dosažení společného cíle, který se jaksi vytratil v překotných snahách o sebeospravedlnění a praktikování egocentrizmu.

3.1.9 Je nejvyšší čas, aby Evropská unie investovala do oblasti, která bude nepochybně jednou z důležitých výzev nadcházejícího desetiletí: jak dát svým občanům skutečný pocit sounáležitosti s hodnotným a jedinečným projektem.

3.2 *Zaměření*

3.2.1 Není možné oslovovat z Bruselu 495 milionů občanů, a to ani pomocí internetu.

3.2.2 Institucionální komunikace musí být cílená a nemá smysl snažit se oslovit širokou veřejnost. Je však třeba se obracet na osoby, které mohou ovlivnit projekty v jejich rané fázi, protože se jedná o oblast jejich pravomocí, a které mohou využít nově přijaté texty, aby je uplatnili nebo s nimi seznámili osoby, jichž se týkají. Právě tito prostředníci jsou těmi, kdo nejlépe vysvětlí minulé i současné výsledky evropské integrace. Za těchto okolností je EHSV nepochybně vhodným prostředníkem, neboť shromažďuje zástupce všech složek společnosti.

3.2.3 Dříve než vznikne dokument, ať už na papíře nebo v elektronické podobě, je třeba si položit otázku, komu je určen, protože použité jazykové a obrazové prostředky závisejí na cílové skupině. Zdá se, že příliš mnoho vydaných dokumentů nenašlo cílovou skupinu, protože se svou formou obracejí na širokou veřejnost, ale svým obsahem na skupinu velmi specializovanou.

3.2.4 Je třeba se zaměřit na prostředníky specializované podle oblasti jejich kompetencí. Z tohoto hlediska představuje osvědčený postup iniciativa EHSV s elektronickým zpravodajem „e-bridge“, jenž je přizpůsoben jednotlivým členům a určen síti osob, na kterou jsou napojeni. Podobně jako projekt Evropského parlamentu zapojit do sítě poslance Evropského parlamentu a poslance vnitrostátních parlamentů; společně mohou tito zástupci oslovit velké množství osob významných pro utváření veřejného mínění, které mají vliv ve svých zemích.

3.2.5 Je zapotřebí informovat především volené zastupitele, členy národních HSR, novináře a učitele, a ptát se, jaké informace potřebují, aby mohli šířit evropskou myšlenku a informace o činnosti Unie. Je třeba vycházet spíše z jejich potřeb, než z potřeb institucí, jež chtějí informovat o své činnosti.

3.2.6 Je rovněž důležité se setkávat s osobami ovlivňujícími veřejné mínění v jejich běžných podmínkách. Význam „sociálních médií“ stoupá a pro veškerou komunikaci je nutné zvolit vhodné médium.

3.3 *Úloha volených zastupitelů v participativní demokracii*

3.3.1 Politická komunikace má oslovit 495 milionů Evropanů. Týká se evropského projektu a vysvětluje, co Evropa udělala, co dělá a co by chtěla dělat. A proč je přínosem. S čím Evropa pomáhá a proč pomáhá. Tato komunikace je věcí jednotlivých členských států, zejména ministrů, kteří se účastní zasedání v Radě a jsou nejlépe informováni o rozhodnutích, politických vůdců a členů občanské společnosti, kteří jsou schopni mluvit k občanům jejich jazykem, kteří jsou jim dostatečně blízcí a lidé je znají natolik dobře, aby jim naslouchali. I když společná evropská bilance může být stejná pro všechny Evropany, vysvětlení, proč je pro někoho a jeho zemi výhodou, nemůže být stejné pro Bulhara, Estonce nebo Švéda.

3.3.2 Tato komunikace o evropském projektu musí být participativní, musí zohlednit potřeby, touhy a názory občanů. To vyžaduje, aby zodpovědní činitelé dokázali naslouchat. Tuto konzultaci není možné realizovat z Bruselu nebo ze Štrasburku. Občanská fóra mohou poskytnout názorový impuls, ale nestačí k tomu, aby měli všichni občané pocit, že jsou vyslyšeni.

3.3.3 Je na místě ptát se spíše místních zastupitelů, jejichž legitimita plyne ze zastupitelské demokracie a kteří jsou blízko svým voličům, než agentur na průzkum veřejného mínění na to, jaký je názor občanů na evropské projekty. Stejně tak se subjekty občanské společnosti musí ptát svých mandantů na jejich názory na otázky řešené na evropské úrovni spadající do jejich kompetence. Pokud budou o Evropě hovořit zastupitelé, bude o ní také informovat tisk. Tímto způsobem by Evropa měla zaujímat podstatný prostor v médiích (místní tisk, televize a rádio) a v politických blozích volených zástupců.

3.3.4 Zástupci členských států, ministři, poslanci Evropského parlamentu, členové EHSV a Výboru regionů, sociální partneři, delegáti nevládních organizací či státní úředníci v programových výborech, každý z nich musí každoročně informovat své voliče či mandanty o svých zkušenostech v Bruselu (výroční zpráva a setkání v příslušné lokalitě). K budování Evropy nestačí jednat v Bruselu, každý, kdo k němu přispívá, má rovněž za úkol vysvětlovat doma, o čem se v Bruselu rozhoduje. Je třeba pokračovat v iniciativě „back to school“.

3.4 *Společná evropská občanská výchova*

3.4.1 Je potřeba zpřístupnit společný základ znalostí na evropské úrovni, podaný pro všechny srozumitelným jazykem, který bude zahrnovat historii evropské integrace, fungování Unie a její hodnoty a plány, určený žákům a studentům. Bude důležité, aby byl stejný pro veškerou evropskou mládež a aby jej schválil Evropský parlament. Měl by být předáván dětem a také místním zastupitelům, kteří jsou přestaviteli veřejné moci, která je občanům nejblíže. Společný základ znalostí bude obsažen v jednoduchém dokumentu. Jeho součástí bude Evropská vlajka, mapa Evropy a „listina evropského občana“ s částí věnovanou smyslu evropského projektu (historii a hodnotám) a s částí věnovanou evropským politikám a jejich vlivu na každodenní život občanů (zrušení hranic, euro, strukturální fondy, programy mobility, listina základních práv…) Tento dokument bude vyjadřovat jednotu, která umožňuje pochopit rozmanitost, a bude dostupný ve 22 jazycích Unie. Měl by být předán každému evropskému občanovi v momentě, kdy obdrží cestovní pas.

3.4.2 Vzdělávání o Evropě je první výzvou, které je třeba čelit. Každý stát by měl usilovat o zavedení tohoto společného základu znalostí na všech možných úrovních. Školní osnovy, učebnice občanské výchovy, ale také kursy o evropských otázkách pro vyučující, úředníky, novináře, subjekty občanské společnosti, zastupitele a všechny ty, kteří jsou zapojeni do četných procesů konzultace, koordinace a rozhodování v Bruselu. Zaměstnanci by mohlo být rovněž vzděláváni v rámci dalšího odborného vzdělávání pracovníků.

3.4.3 Při zkouškách na závěr studia, u přijímacích řízení pro učitele a úředníky a na novinářských školách ověřovat, že kandidáti si tyto znalosti skutečně osvojili a klást otázky o Evropě. Je třeba vytvořit síť školitelů, kteří budou znalosti o Evropě šířit.

3.4.4 Společný základ znalostí obsahuje hodnoty přijaté Evropskou unií, jejichž souhrn Unii odlišuje od ostatních částí světa:

— Úcta k lidské důstojnosti, která se projevuje zrušením trestu smrti a uplatňováním rozhodnutí soudu pro lidská práva ve Štrasburku, respektování soukromí a mezigenerační solidarita.

— Úcta ke kulturní rozmanitosti, nikoli ve smyslu oddělování společenství, ale ve smyslu individuálního práva. Rasismus, antisemitismus a homofobie jsou zde trestně stíhány.

— Listina základních práv začleňuje sociální práva, sociální dialog a rovnost příležitostí.

— „Nadnárodní právní stát". V Evropské unii nahradil právní stát právo silnějšího. To platí uvnitř jednotlivých států, ale týká se to také Unie jako celku. Každý Evropský občan může uplatnit svá práva za hranicemi své země původu, to platí jak pro vnitrostátní právo, tak pro právo Společenství.

— Prostor nadnárodní, regionální, generační a sociální solidarity, jejímž vyjádřením jsou různé evropské fondy.

3.5 *Zpřístupnit informace o Evropě*

3.5.1 Zprostředkující subjekty hrají již nyní významnou roli při informování a aktivizaci různých složek společnosti. Je třeba jim poskytnout nástroje, které by jim umožnily hrát tuto roli ještě lépe.

3.5.2 Tisk organizací občanské společnosti – odborových organizací zaměstnanců a zaměstnavatelů, podpůrných spolků, zemědělských federací, nevládních organizací – je velmi účinným prostředníkem. Vedle informací o evropských projektech v příslušné oblasti mohou tato média přinést obecná srovnání a popsat to, co se děje v ostatních evropských zemích v rámci dotčených témat. Tato srovnání podnítí vnitrostátní dialog o nezbytných reformách.

3.5.3 Unie může zpřístupnit databáze ve všech jazycích, tak aby z nich mohl čerpat údaje tento tisk, který má blízko k lidem, ale nemá dostatek prostředků.

3.6 *Podporovat setkání a výměny*

3.6.1 Jak ukázaly výměnné programy (např. Erasmus), při vytváření pocitu příslušnosti k Evropě nemůže nic nahradit přímý kontakt mezi evropskými občany. Školní a podnikové zájezdy, družba obcí, školních zařízení, domovů důchodců, sociálních a humanitárních sdružení atd. jsou vynikajícími nositeli vzájemného porozumění. Ale mohla by být přijata i jiná opatření: rozhodnout, aby na školení pro odbory, zaměstnavatele nebo spolky byl pozván občan z jiného členského státu. Stejně tak by se zasedání každého obecního zastupitelstva mohl minimálně jednou za rok zúčastnit místní zastupitel z jiné evropské země. Evropská civilní služba by mohla mladým dobrovolníkům umožnit získat profesní zkušenost v jiné evropské zemi.

3.6.2 Družba dětských obecních zastupitelstev, univerzit třetího věku, pěveckých sborů, vzájemná sportovní utkání – to je prostor pro setkávání a pro vzájemné poznávání. Pokud by byla odstraněna překážka cestovních nákladů, taková setkání by rychle začala probíhat zcela přirozeně.

3.6.3 Pořádat častější vzájemná setkání občanů členských států v různých oblastech vyžaduje prostředky nutné k financování cestovních nákladů hostů z jiných evropských zemí. Iniciativa GŘ pro vzdělávání a kulturu „golden star initiative" na podporu setkání mezi družebními výbory a místními iniciativami je krokem správným směrem. K tomu by byl zapotřebí jednotný a decentralizovaný systém, přičemž se jedná o relativně skromné částky přinášející velmi účinný výsledek. Peníze ušetřené snížením počtu brožur by se mohly vložit do decentralizovaného fondu na podporu účasti evropských protějšků na činnosti, které organizují odbory, společenství obcí, průmyslové federace, družební výbory atd. Aby tyto peníze šly pouze na podporu zapojení místní úrovně, mohly by se čerpat pouze na cestovní náklady a přidělovaly by se jednoduchým a rychlým způsobem prostřednictvím místních zastupitelských sítí, např. sítí Europe Direct či prostřednictvím Domů Evropy. Při přidělování těchto peněz budou konzultovány evropské subjekty místní úrovně pomocí seznamu, kde budou uvedeny všechny subjekty místní úrovně, zapojené do koordinačních a rozhodovacích orgánů v Bruselu a jinde (evropské rady zaměstnanců, výměny mezi univerzitami…).

3.6.4 Bylo by možné podpořit myšlenku, že každý Evropan by měl usilovat o to, aby se alespoň jednou za život vypravil do Bruselu, Štrasburku a Lucemburku, aby navštívil tamější instituce a lépe pochopil fungování Evropy.

3.6.5 Bylo by užitečné, kdyby projekty v oblasti komunikace spolufinancované institucemi, obsahovaly určitý prvek spojený s přeshraničními iniciativami, jak se uvádí ve sdělení Komise k Plánu D nazvaném Debate Europe.

3.7 *Lepší využití existujících zdrojů*

3.7.1 Význam stanovisek EHSV představujících všem přístupnou syntézu návrhů právních textů (žádosti o vypracování stanoviska) či vyjádření naléhavého zájmu občanů (stanoviska z vlastní iniciativy) nespočívá jen v přínosu plynoucím z jejich obsahu, ale především ve skutečnosti, že tyto texty jsou překládány do všech jazyků Unie, a mohou tedy tvořit společný základ pro úvahy.

3.7.2 Je potřeba evropské médium, aby všichni věděli, co se děje jinde. Odstranit hranice znamená i poznat, jak Estonci likvidují odpad nebo jak se zahřívají obyvatelé Barcelony, kolik dnů mateřské dovolené mají ženy v Irsku, jak se určují platy v Rumunsku. Vědět, že každodenní podstatné věci jsou stejné i v oblastech vzdálených mnoho kilometrů od našich domovů, znát způsob, jakým ostatní řeší problémy, to pomůže každému k tomu, aby se cítil příslušníkem jedné Evropy.

3.7.3 Nadnárodní audiovizuální médium, jako např. stanice Euronews hraje hlavní roli v přinášení obrazového zpravodajství a reportáží. Je třeba stanovit, že informování o evropských záležitostech bude výslovně zahrnuto do povinností veřejné audiovizuální služby na vnitrostátní úrovni, a vytvořit evropskou veřejnou audiovizuální službu.

3.7.4 Eurovize by mohla být více využívána k ritualizaci určitých akcí a ke zvykání uvědomělých diváků na Evropu: přenosy skládání slibu předsedy Komise ve všech jazycích, evropské sportovní soutěže atd.

3.8 *Evropa není zahraničí*

3.8.1 V příliš mnoha vládách Unie jsou evropské záležitosti řešeny ministerstvem zahraničních věcí, ještě v příliš mnoha médiích jsou informace o Evropě řazeny do rubriky „ze zahraničí", v příliš mnoha organizacích jsou evropské záležitosti řešeny zahraničním oddělením. Evropské směrnice však zaměstnávají vnitrostátní parlamenty a týkají se všech oblastí společnosti, nejedná se tedy o zahraniční záležitosti, ale o záležitosti domácí. Evropské otázky již ovlivňují všechny vnitřní politiky členských států. Měla by být vytvořena plně funkční ministerstva evropských záležitostí, s vlastními službami v oblasti analýzy a prognózy, komunikace a podpory občanské společnosti.

3.8.2 Stejně tak pokaždé, když je řešena nějaká otázka, je nutné připomenout si její evropský rozměr a vzít v úvahu, jak k ní přistupují ostatní členské státy.

3.8.3 Zahraničí začíná za hranicemi Unie, nikoli na hranicích členských států. Přitažlivost evropského modelu pro státy ležící za hranicemi Unie umožňuje pochopit smysl evropské integrace, ať už se jedná o vytvoření velkého trhu, nebo o nadnárodní demokratický model umožňující vyrovnat se s rozmanitostí.

3.8.4 Organizování informačních seminářů pro zástupce z ostatních kontinentů, na nichž by se vysvětlovalo, jak je Unie vytvořena a jak funguje, by mohlo vést ke zlepšení jejího obrazu jak vně, tak uvnitř Evropy a k šíření evropských hodnot v ostatním světě.

3.9 *Pořádání akcí*

3.9.1 Jak každý specialista na komunikací ví, aby se o vás mluvilo, je třeba pořádat akce a využívat plánovaných akcí ke komunikaci. Nebylo by například vhodné na mezinárodních sportovních akcích vztyčovat při předávání medailí vítězům společně se státní vlajkou i vlajku evropskou? A umístit na dres sportovců kromě státní vlajky také vlajku evropskou? Při Olympijských hrách sčítat evropské medaile?

3.9.2 Dalšími událostmi, kterých je třeba využít, jsou volby do Evropského parlamentu a výročí pádu Berlínské zdi. Den Evropy 9. května by se měl stát svátkem, případně výměnou za jiný svátek. Podobně je třeba nesoustředit evropské akce do Bruselu, ale využít příležitosti a dodat národním svátkům evropskou dimenzi.

4. **Připomenutí předchozích doporučení Výboru**

4.1 Výbor připomíná předchozí doporučení týkající se komunikace, která adresoval Komisi, zvláště ta, která byla uvedena v příloze k stanovisku z října 2005 k Období reflexe: struktura, témata a rámec pro hodnocení diskuse o Evropské unii (EHSV 1249/2005 ([4])), ve stanovisku z prosince 2005 Příspěvek Komise k období pro úvahu a poté: Plán D pro demokracii, dialog a diskusi (EHSV 1499/2005 ([5])), ve stanovisku z července 2006 k Bílé knize o evropské komunikační politice (EHSV 972/2006 ([6])) a ve stanovisku přijatém v dubnu ke sdělení Partnerství pro komunikaci o Evropě (EHSV 774/2008 v konečném znění).

V Bruselu dne 10. července 2008

předseda

Evropského hospodářského a sociálního výboru

Dimitris DIMITRIADIS

([4]) Úř. věst. C 28, 3.2.2006, s. 42–46.
([5]) Úř. věst. C 65, 17.3.2006, s. 92–93.
([6]) Úř. věst. C 309, 16.12.2006, s. 115–119.